

“Muğam aləmi” VI Beynəlxalq Musiqi Festivalı

Muğamsevərlərin böyük bayramı

Günlərdir ki, Bakıda könül oxşayan bir muğam ruzgarı əsir. Dalğa-dalğa yarımada yayılan, Xəzərin sularında əks-səda verən çeşidli ahənrüba səslər ruhumuzun əvəzsiz mənəvi qidasına çevrilib. Zil harayı, bəm sığalı ilə hər kəsi sehirləyir. “Muğam aləmi” VI Beynəlxalq Musiqi Festivalı paytaxtı başdan-başə öz qanadları altına alıb...

Muğam deyəndə adı İsfəndiyar olan, amma bu sənətin xanı olduğu üçün Xan Şuşinski kimi tanınan xanəndələr “əmi”si, “Cahargah”ı böyük məhəretlə “məyə”dən yox, “Mənsuriyyə”dən başlayan, “Ağa” deyə çağrılan Seyyid Şuşinski, Əbülfət Əliyev, Yaqub Məmmədov, İslam Rzayev, Süleyman Abdullayev, eləcə də Şövkət Ələkbərova, Sara Qədimova, Fatma Mehriyyə, Tükəzban İsmaylova kimi ecazkar səs sahibləri yada düşür...

O böyük sənətkarlar dünyalarını dəyişəndə istər-istəməz düşünmüşük ki, ilahi səslər də ölərmə, qara torpağa gömülərmə? Amma muğama yeni nəsillər gəldikcə, istedadlar üzə çıxdıqca həmin

timizin dərin köklərə malik olduğunu necə də sanballı şəkildə sübuta yetirir. NASA Azərbaycan muğamını “Voyager” qızıl plastinkasına yerləşdirərək kosmik fəzaya göndərmiş və indi ilahi səsləri göydə ulduzlar belə dinləyib razılıqla “qımışır”.

Xalq artisti Səkinə İsmaylova, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Etibar Əsədli, Hindistandan Vasumathi Badrinathan və Jyotsna Srikanth, Malidən Kankou Kouyaten, Əfqanıstandan Daud

səslərin əbədi yaşadığına, sadəcə bir sinədən, bir boğazdan digərinə köçərək insanları heyərləndirməkdə davam etdiyinə əmin olmuşuq.

Bir həftəyə yaxındır ki, davam edən “Muğam aləmi” VI Beynəlxalq Musiqi Festivalı Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı, Elm və Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının dəstəyi ilə gerçəkləşir. Bu bən-zərsiz bayramda ölkəmizi aprelə keçirilmiş Milli Muğam Müsabiqəsinin qalibləri layiqincə təmsil edirlər. Dünən–sırağagün Bakıda və Ağcabədidə, bu gün Şuşada zil səslərinin dağı-daşı tərptədiyi konsertlərin emosional mənə tutumu, dərəmədin, ayır-ayrı şöbə və guşələrin, hər şöbənin təsnif və rənginin əlvan çalarları bulaqların, çayların, quşların səsinə-sədasına qarışaraq köntülləri ehtizaza gətirir.

İlk gündə Heydər Əliyev Sarayında Alim Qasimovun möhtəşəm konserti ilə başlayan musiqi bayramına gündə bir özəl və gözəl möhür vurulur. Həm elmi simpoziumlar, digər tədbirlər, həm də rəngarəng konsert proqramları festivalı daha da dolğunlaşdırır. Düşünürük ki, 2008-ci ildə Azərbaycan muğamlarının UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs Siyahısına daxil edilməsi ilə daha da canlanan muğam aləmi milli mədəniyyə-

Khan Sadozai, İrandan Mahan Mirarab və başqaları paytaxtımızın musiqi məkanlarında konsertlərdə iştirakları ilə səs sənəti heyranlarının təqdirini qazanıblar.

Beynəlxalq festival çərçivəsində təşkil olunmuş elmi simpozium özünün geniş əhatəliliyi ilə seçilib. Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin “Cadenza” orkestrinin, piano ifaçısı Tural Rafaelin, İordaniyadan Macadi Nahhas, Özbəkistandan İlyos Arabov, Tacikistandan Sardor Soliyevin ifaları musiqi bayramına rəng qatıb. Dahi Üzeyir bəyin doğulduğu Ağcabədi şəhərində muğam ifaçılarının iştirakı ilə konsert anlaşıqla keçib. Artıq özlərini təsdiqləmiş xanəndələr İlkin Əhmədov, Günay İmamverdiyeva, Səbuhi İbayev, televiziya muğam müsabiqələrinin qalibləri və iştirakçıları Nisbət Sədrayeva, Babək Şuşalı, Vəfa Orucova və Sərxan Bünyadzadənin ifa etdikləri muğam və təsniflər alışıqlarla qarşılanıb. Mədəniyyət paytaxtımız Şuşada müxtəlif məkanlarda da muğam və poeziya axşamları nəzərdə tutulub.

Dünən Bakıda Misirdən Mustafa Said və “Asil” ansamblı, Azərbaycandan Firudin Həmidov, Hindistandan Varjashree Venugopal, Jyotsna Srikanth, Yunanıstandan “En Chordais” ansamblı səhnəyə çıxıblar.

Festivalın xanəndəlik və instrumental ifa kateqoriyasında qaliblər müəyyənləşdirilib. Xanəndəlik kateqoriyası üzrə Mirəli Tağızadə 1-ci, Daşqın Kürçaylı 2-ci, Dostmurod Negmurodov (Özbəkistan) 3-cü yerin qalibi olublar. Qran-pri mükafatı Özbəkistandan olan Mohiçehra Şahmurotova təqdim edilib.

Instrumental ifa kateqoriyası üzrə Anar Vəlizadə 1-ci, Şoxijohan Yoriev (Özbəkistan) 2-ci, Cahandar Mikayılov 3-cü yerə layiq görülüb. Bu kateqoriyada nəzərdə tutulmuş Qran-pri mükafatı ilə tarzən Vaqif Təhməzov təltif olunub.

Xanəndə Mirəli Tağızadənin ürək sözləri:

– Festivalda qalib adını almağıma çox sevinirəm. Bu böyük uğuru bütün

Azərbaycan mədəniyyətinin qələbəsi kimi dəyərləndirir və buna görə müəllimim Təyyar Bayramova dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Qalib iştirakçılar sırasında Azərbaycanlı tələbələrinin olmasını yüksək qiymətləndirən Təyyar Bayramov isə dedi:

– Fərqlənənlərin arasında mənəmə yetirmələrimin olmasından son dərəcə məmnunam. Bu, bizim ümumi uğumuzdur. Bu münasibətlə gənclərimizin hər birini təbrik edir və qarşısındakı çətin sənət yolunda onlara uğurlar arzulayıram.

London festivalına təşrif buyurmuş İngiltərəli musiqiçi Symon Brothen də söhbətə qoşuldu:

– Muğamın bütün musiqi janrları içində ən mürəkkəb quruluşa və dərin fəlsəfi mahiyyətə malik olduğu etiraf edilməlidir. Onu mənimsəmək və ifa etmək, həqiqətən də, çətindir, onun çalarlarını ayırd edə bilmək, musiqinin ahənginə və ritminə dərinləndirən bələd olmaq lazımdır. Festivaldan zövq alan bir qonaq kimi muğam tədbirinin təşkilatçılara, münisflər heyətinə və ifaçılara minnətdarlığımı bildirirəm.

Görüşlər, konsertlər davam edir. Sona yaxın, 24 saat ərzində eyni məkanda bir-birini əvəz edən 24 qrupun ifasında muğam marafonu və açıq havada “Muğam saati” təşkil olunacaq. Festival çərçivəsində beynəlxalq müsabiqə də keçiriləcək. Xanəndəlik və instrumental ifaçılıq üzrə qalibləri Azərbaycan, Böyük Britaniya, İraq, Özbəkistan və Türkiyədən olan beynəlxalq münisflər heyəti seçəcək. Son akkordlar isə M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında bağlanmış mərasimində vurulacaq, beynəlxalq müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılacaq və möhtəşəm konsert proqramı təqdim olunacaq.

**Əli NƏCƏFXANLI,
Fidan SALMANOVA,
Elşən AĞALAR (foto),
“Xalq qəzeti”**